

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:

főtcza, 203. sz. a.

Idé intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Linkesch Károly kereskedő, főtcza (Szentandrassy-ház.)

Idé intézendő az előfizetések, hirdetések s a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Hegy évre 50 ft — 1 kr.
Félévre 25 „ — 50 „
Negyedévre 12 „ — 25 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

Hirdetési díj:

háromhásos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— **Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —**
Nyiltér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatnak el.

Jégesarnok és uszoda.

Az eperjesi koresolyázó-egylet tagjainak régi óhaja, hogy a jégpályát látogató közönség azon comfort és kényelemben részesüljön, melyet az általa hozott áldozatok arányában igényelni jogosítva van és melyet más városokban létező hasonló egyletek tényleg nyújtanak tagjaiknak.

Sajnos, de igaz — hogy ezen nem kevésbé jogos mint méltányos óhaj sem eddigelé megvalósítást nem nyert, sem annak a közel jövőbeni megvalósulása — a különben elég magas tagsági díjak folytonos fizetése dacára jelen körülmények között biztató reménnyel nem kecsgett, s mai napig is csak mint pium desiderium hangzik el a jégsport kedvelők ajkain.

Ily körülmények között igen természetesen évről-évre csökken a koresolyázó-egylet iránti érdeklődés: a felnőttek mind gyérebben látogatják a jégpályát, sőt még a szenvedélyesebb koresolyázók is, elkedvetlenítve ezen szomorú jelenségek által, a jégsport gyakorlásától lassan visszavonulnak, a miből egyszersmind az is könnyen megérthető, hogy a jégpályán rendtelenség uralkodik s hogy egyáltalán nem lesz nagy esoda, ha azt ma-holnap csak a gyermekvilág fogja mint saját igényeinek még némileg megfelelően berendezett mulatóhelyet felkeresni, míg a felnőttek, kényszerítve ily körülmények között tartózkodni az egészséget és a társadalmi életet oly nagy mérvben előmozdító jégsport gyakorlásától, szánakozva lesznek, kénytelenek szemlélni az egylet pusztulását s annak mindinkább kétségessé váló existenciáját.

Mi természetesebb tehát, mint az, hogy követeljük, miszerint ennek megakadályozására minden lehető mód felhasználassék, annál is inkább mivel az egylet további fennállásának és virágzásának biztosítására szükséges anyagi eszközök felett tényleg amugyis rendelkezik; törekednünk kell az arra nézve önként kínálkozó módoknak lehető legegyszerűbb felhasználása által a rendelkezésre álló eszközöket kellőképp érvényesíteni.

Belátta ezen szükségességet már régebben a koresolyázó-egylet buzgó elnöke és erélyes választmánya s azért már évek előtt első sorban azon fáradoztak, hogy a jégpályán egy a kor igényeknek teljesen megfelelő jégesarnok emeltesék, melynek úgy a sportkedvelők mint a jégpályát látogató szülők s általában a néző közönségre nézve előnyös voltát e helyen bővebben méltatni fölösleges volna.

Ezen eszme megvalósítása céljából az előmunkálatok már évek előtt megtörténtek, elkészült a jégesarnok tervezete is, mely szerint az egylet által eddig megtakarított s jelenleg is rendelkezésre álló alaptőkéből felépíthető lenne, a város is készséggel bocsátván a tulajdonát képező telket az egylet rendelkezésére.

Hanem ugyanakkor felmerült azon

eszme is, hogy a fenálló koresolyázó-egylet egy létesítendő uszodával kapcsolassék egybe, anélkül azonban, hogy ezen indítvány konkrét adatokkal támogatott volna.

Szép eszme, melynek megvalósulását a mennyiben az adott viszonyok között lehetséges mi is a legmelegebben óhajjuk: s azért nem is fogjuk fészegetni, mennyiben volna célszerű ezen egyesítés, mennyiben nem, azt sem fogjuk vitatni, vajjon megfelelő-e a jogosság eszméjének az, ha egy fenálló egyletnek határozott célra szánt tőkéje rendeltetésétől eltérő célokra fordíthatnák: azonban egyedül azon szempontból indulva ki, hogy minden egylet tagjai jogosan követelhetik azt, miszerint az általuk hozott áldozatoknak megfelelő s könnyen valószínűsíthető kívánalmak kielégítenek: a kérdésben forgó s további halasztást nem tűrő ügy mielőbbi végleges elintézésére véget kívánjuk, hogy miután a jégesarnok eddigi fellállítására éppen ezen indítvány következtében maradt már évek óta függőben, terjesztessék elő ezen indítvány oly konkrét alakban, melyből azon módokat, melyek szerint a tervezett eszme megvalósítást nyerhet, világosan kitűnjenek.

Ugy közvetve a koresolyázó-egyletnek létkérdését, mint az annak felvirágoztatását kívánó közóhajt tartva szem előtt kényszerítve érezzük magunkat a koresolyázó-egylet választmányához azon határozott kérelemmel fordulni: miszerint tekintet nélkül arra vajjon az említett indítvány beterveztetik-e vagy sem, a jégesarnok felállításának költségelőirányzatát legfeljebb egy hónap alatt nyilvánosságra hozni szíveskedjék, úgy hogy az előmunkálatok megtörténhessenek s a jégesarnok a jövő tél beálltával a jégsport kedvelő közönségnek átadható legyen.

Midőn tehát ezen ügyet ismételve a koresolyázó-egyleti választmány jóalaró figyelmébe ajánlanók, remélni akarjuk, hogy ezen a közóhajt leghivebben tolmácsoló felszólalásunk annál kevésbé fog eredménytelenül elhangzani, minthogy nem mernék a különben mindig erélyesnek bizonyult választmányról feltenni, hogy az egylet existenciáját szándékosan meghiusítani akarná.

Több koresolyázó-egyleti tag.

A magyarságot és népnevelést

Sárosmegyében terjesztő társulat alapszabályainak tervezete.

(Bánó Józseftől.)

(Vége.)

Ezen jelentésben kiemelendő:

a) A társulat haladt-e az utolsó évről a kijelölt ösvényen vagy hanyatlott, esetleg mindketőnek indoka.

b) Vagyon szaporodott vagy csökkent. Alapítvány mennyisége, tagok száma.

c) Előterjesztés a jutalmazások iránt a néptanítók, óvodások, tanulók, iskolás gyermekek körében vagy bárki más iránt, ki jutalmazásra szolgált és arra érdemes.

d) Felkérik a megye, hogy ezen jelentést

közgyűlésének első tárgyai közt vegye fel s annak eredményét hozza nyilvánosságra.

e) Kihirdeti és nyilvánosságra hozza a jutalmazottak neveit s a társulat előterjesztése nyomán ajánlja a megnevezettek, vagy még másokat is további jutalmazásra a kormánynak.

f) Felkéri a megyét, hogy a társulat előterjesztése nyomán azt vagy azokat, bármi nemhez tartozzanak, ki vagy kik az év folyamán ügyesség, szorgalom, kitartás, buzgóság vagy tett alapítvány által e téren legnagyobb sikert, legtöbb eredményt tudnak felmutatni, jegyzőkönyvében ünnepelesen megemlíti, s rendkívüli eseteknél kijelenti, hogy az illető vagy illetők a megye elismerésére, sőt halájára tették magukat érdemessé; ez lévén a polgári érdemnek legmagasabb jutalma.

14. §. Az igazgatóság.

Tizenöt tagból áll, melyben nők is vehetnek részt.

Az igazgatóság rendszeresen minden két hónapban, rendkívüli esetekben mindenkor tarthat ülést, ha az elnök vagy 3 tag azt szükségesnek látja.

Ervényes határozathozatalra az elnökkel öt tagnak jelenléte szükséges.

Ezen ülések is nyilvánosak.

15. §. Az igazgatóság teendői.

1. A közgyűlés határozatainak végrehajtása.
2. Számadások előleges átvizsgálása.
3. Jutalmazások, segélyezések iránti javaslat.
4. Vidéki bizottságok jelentéseinek tárgyalása.
5. Előterjesztés a jelentésre, szóval előkészítése a közgyűlésnek.

6. Minden más részleges intézkedés a társulat érdekében.

A társulat egyik jegyzője ezen ülésekről jegyzőkönyvet vezet.

16. §. A társulat tisztviselői.

Elnök, alelnök, két jegyző, egy pénztárnok. Az elnökök s pénztárnok fizetés nélkül. Magát a pénzt valamelyik megyebeli pénztárat kezelheti.

A jegyzők évi díjazását a munka mérvéhez képest, az igazgatóság javaslata alapján a közgyűlés fogja meghatározni. Az igazgatóság azonban e célra addig is utalványozhat belátása szerint.

17. §. A tisztviselők teendői.

Az elnök vezeti az egész társulatnak teendőit. Elnököl a közgyűléseken és igazgatósági üléseken. Képviseli a társulatot a kormányhatóságok vagy bárki más irányában. Kötelessége a társulat vagyonát legszigorúbban ellenőrizni, s e végből a pénztár mindenkor megvizsgálhatja, pénzt szintén csak ő utalványozhat.

Másodelnök joga, kötelessége ugyanez, t. i. ez helyettesíti akadályozás esetében az első elnököt.

A jegyzők írják a jegyzőkönyveket, levelezéseket, átveszik a jelentéseket, szerkesztik az előterjesztéseket s teljesítik az igazgatóság vagy elnökök megbízásait.

A pénztárnok szigorú számadás mellett kezeli a társulat vagyonát s a főszámadást az igazgatóságnak bármikor, de mindenesetre a naggyűlés előtt betervezteti.

18. * Vidéki bizottságok:

A városokban, mezővárosokban vagy falvakon külön vagy kerületenként alakíthatnak, sőt alakuljanak vidéki bizottságok. Ezek azonban csak a társulat felügyelete alatt működhetnek.

19. §. A vidéki bizottságok feladata.

1. A jó szellemet és buzgalmat minden irányban fenntartani.

2. Iskolákat, óvodákat vagy ezélhoz vezető bármi más humánus intézményt felállítani, — a fennlevőkre szigorúan felügyelni, hogy bennök a nevelés, tanítás magyar nyelven és magyar szellemen történjék, és különösen felügyelni, hogy magyar állam-ellenes tankönyvek se használatba, se forgalomba ne jöjjenek.

3. Minden e tárgy körül észlelhető mozzanatokot, hibákat, előnyöket, hátrányokat megfigyelni és felfedni.

4. Különösen megjelölni, ha valamely intézkedés a gyakorlatban észszerűnek mutatkozott.

5. Minden metánál keletkező ellenmozgalmat azonnal feljelenteni.

A vidéki bizottságok külön ügyrendszabálya a tapasztalás nyomán, a gyűlés által később fog megállapíttatni.

20. §. A társulat feloszlása.

Ha a társulat bármilyen ok és körülmények miatt kénytelen lenne működését beszüntetni vagy egészen feloszlítani, akkor a társulat vagyonának kamatai a magyar tudományos akadémiára hárulnak. Ha azonban a körülmények változtával a társulat újra megkezdheti működését, tulajdonát az akadémiától visszaveszi és a magyar tudományos akadémiára ezen vagyon teljes jogerejű tulajdonosa csak akkor lesz, ha ezen társulat működésének megszüntetéstől vagy feloszlásától egymás után következő 32 év eltelt.

21. §. Ezen társulat védnöke és pártfogója.

Ha a legnagyobb kegyelmet elérhetjük, akkor ezen társulat legfőbb védnöke:

„A legelső magyar ember, a király.”

Legközelebb eső pártfogója pedig „a megye.”

A sárosmegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézete igazgató-választmányának alakuló ülése.

Ezen ülésre nézve tudósítók a következőkről értesít minket.

Péchy Zsigmond alispán elnök úr üdvözölve a nagy számmal egybegyűlt választmányi tagokat, örömeinek ad kifejezést a községi és körjegyzők nyugdíjalapjának létrejöttéről, s ez által a jegyzők sorsának biztosítása felett; előadva ezután hogy a mai ülés első tárgya az igazgató-választmány megalakulása, mi végből szükséges a választmányi tagok névjegyzékének összeállítása, mi is a következőkben állapítottat meg:

A sárosmegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézete igazgató választmányának tagjai: elnök: Péchy Zsigmond megyei alispán, hivatalból tagok: Kovaliczky Mihály m. t. ügyész, dr. Krajzel Aurél főorvos, Dessewffy Lajos m. pénztárnok, Berthóty Cornél számvevő, dr. Tahy Mihály. Községi és körjegyzők egyletnek elnöke: Románszky Antal, Berthóty Emil annak pénztárnoka, Rády Antal jegyzője. A megyei bizottsági közgyűlés által választott tagok: Jelenik Almásy István, Ghilányi József és Urbán Antal. A községi és körjegyzők által választott tagok: Szavkulics László és Románszky Antal.

Elővetetett ezután az igazgató-választmány jegyzői tisztségének az alapszabályok 29. §-a értelmében való betöltése. Mire a községi és körjegyzők nyugdíjintézete igazgató-választmányának jegyzőjeül egyhangulag dr. Tahy Mihály megyei főjegyző választatott meg.

Szükséges lévén a nyugdíjintézet tagjainak konstatalása. A községi és körjegyzők, kik a nyugdíjintézetbe belépni tartoznak illetve abba belépni akarnak, születési évük bejelentésére, azok pedig kik a nyugdíjintézetbe belépni nem hajlandók, illetőleg az alapszabályok 9. §-a értelmében nem kötelezhetők, koruknak hiteles anyakönyvi kivonattal való igazolására a megyei alispán útján felhivatnak.

Megegyeztetett, hogy a fejeletti bírságok és szigorlati díjakból a nyugdíjalapba eddig 912 frt 70 kr. folyt be, mely összeg az eperjesi népbank részvénytársaságnál van 6% kamattal elhelyezve. Ezen előterjesztés öröndetes tudomásul vétetvén, ezen alaptőke az alapszabályok 12. §-a alapján továbbra is az eperjesi népbanknál elhelyeztetni rendeltetik.

Az alapszabályok 5. §-a értelmében a m. községek és körjegyzőségek 5 éven át, egyenlő évi részletekben 100 frttal továbbra is az eperjesi népbanknál elhelyeztetni járulni.

A járásbeli szolgabírák a megyei alispán útján felhivatnak, miszerint ezen összegből a folyó évre eső 20—20 frtot f. évi október hó 1-ig a megyei alispánhoz terjeszték be. Megjegyeztetvén, miszerint a jövő években ezen 20 frt mindenkori az első negyedben lesz beszedendő, s április 1-ig az alispánhoz beterjesztendő.

Az alapszabályok 7. §-a értelmében minden községi és körjegyző évi fizetéseinek 2%-át tartozván a nyugdíjalapba félévi előleges részletekben tagdíj fejében befizetni, s a határidőre be nem fizetett tagdíjak után 6% késedelmi kamattal járván. A 6 járás szolgabírája a megyei alispán útján felhivatnak, miszerint e czímen minden községi és körjegyzőtől az első részlet fejében 4 frtot behajtván, f. évi március hó 1-ig a m. alispánhoz terjesztse be. A további 9 frtos részletek mindenkori január 1-én és július 1-én esedékesek s a következő hónap elsejéig a megyei alispánhoz beterjesztendő. Ertesítettnek a járásbeli szolgabírák az ezen tagdíjnak határidőre való be nem fizetése esetén 6% késedelmi kamattal is fizetendő, — ez tehát a tagdíjjal együtt lesz behajtandó.

Az alapszabályok 10. §-a értelmében az alaptőke és járuléka a mozgó tőkéktől elkülönített czím alatt lévén kezelendő. Megyei pénztárnok felhivatnak, miszerint a nyugdíjalap alapító tőkéjét a mozgó tőkéktől elkülönített czímen kezelje. Együttal pedig felhivatnak, miszerint a befizetéseket egyenként tartsa nyilvánosan s a netán előfor-

duló késedelmet a megyei alispánnak jelentse be.

Több tárgy nem lévén, az ülés berekesztetett s a jegyzőkönyv hitelesítésével elnöklő alispán megbízatott.

A sárosmegyei tanítók egylete ügyében.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Eperjesi Lapok“ f. é. 1 sz. Kálóczy J. kartársan igen helyesen állítá, miszerint a leendő tanító-egyletnek valamint a felállítandó segély-alapjának a külföldről nyerendő támogatásra okvetlen szüksége van — és ezért a megye minden szépet és jót felkaroló intelligens közönségének tevékeny hozzájárulására bizton számít.

Mielőtt azonban ennek érdemleges tárgyalásába bocsátkoznám, legyen szabad ezen egyletről és segély-alapról tájékozásul egyetnást még elmondani.

Vegyük figyelembe, hogy mily áldásdus szent intézményre fejlődhetne ezen egylet a megye intelligens támogatása mellett! Van-e nagyobb isteni tisztelet mint segíteni, istápolni elaggodott egyéneket, árvákat és özvegyeket?

E megye tanítóinak özvegyei, árvái és nyugdíjban — előre haladt koruk miatt — nem részesülhetők kartársaink érdekében kérjük pártfogásukat segéd-mükkel hatalmassá, fenségessé és magasztossá tehetjük ezen egyletet. Mennyire emelné a tanítók kar ügybuzgalmát, ha az önségely elvét felfogva, egy kis tökéje lehetne! Ez volna a legfényesebb időszak azon napszámokra nézve, kik testi lelki erejüket szak és paedagogiai képzettségüket csak is arra áldozzák, hogy szeretett hazánknak művelt honpolgárokat, a társadalomnak hasznavehető tagokat nevelhessenek.

Hiszen a népiskola felvirágzására törekedett elő harczosunk ama nagy hazafinak emlékét nem tiszteletjük meg jobban, mint ha ápoltságunk — az iskola és tanító — ügyét szívben, lélekben támogatjuk.

Es mit követelt ezen nagy hazafi ápoltságát? A nép erkölcsi, értelmi és egészségi állapotának javítása!

Ahol ezt nem tudják elérni általa, ott a népoktatás fölösleges munka és a reáfordított költség sárba dobott pénz.

Igy nyilatkozott Tréfort miniszter ő méltósága utóbbi beszédében, melyet választóihoz intézett.

De az iskolának nem lehet egyedüli czélul kitzüni a nép értelmi és erkölcsi nevelését, hanem az azokat vezérlő testületeknek, előjáróságoknak és tanítóknak is oda kell hatniok, hogy az iskolában szerzett ismeretek a munka értékének fokozására is alkalmaztassanak. Ezek után eléri az oktatás eredménye a kívánt magaslatot, mert oda törekedünk, hogy a nép alsó rétegeiben lassan fölébredjek a művelődés iránti vágy és szükségérzet; elősegítheti még az ő njavát akaró nép társadalmi uton is. Mindezek a hazát azon reményre jogosítják, hogy a növekedő iskolai sereg más előismeretek alapján fogja a maga és a nemzet jólétét annak idején előmozdítani, és csak akkor lesz Magyarország!

Bizunk tehát Sárosmegye művelt polgárai közreműködésében és támogatásában s mindazon ügybarátok nemes buzgóságában, kik eddigelé oly önzetlenül támogatták e megye szellemi felvirágzására czélzott törekvéseket. Hiszünk, hogy reményünkben nem fogunk csalatkozni, mert bizton számíthatunk arra, hogy minden intelligens polgár segíteni fogja ezen egyletet hatalmassá varázsolni, mire egykor oly büszkességgel tekintendők mint méltóságát hirdető egyik fényes tanúbizonyságra.

Es ekként én hiszem és megvagyok arról győződve, hogy ha ezen új egylet működését oly irányban eszközölné, mely által e megye jobblétén csak parányit is segítene; ugy ez egylet tagjainak nem leendő okuk a részvétele és mellőztetés panaszára, tart karokkal fogadtatnak még ott is, a hol eddig működésükben és hivatásukban félre értettek.

Eperjes, 1882. január hó 17-én

Springer M. Lipót.

Csokonai Vitéz Mihály emlékezete.

Írta s az eperjesi „Széchenyi-kör“ január 19-iki házi-estélyén felolvasta Lévy István.

Rövid elmefuttatás az egész, a mit adni akarok.

Csak gyorsan elröppenő pillanat mit Csokonai emlékének jelenben szentelni szándékom.

Mondhatnám olyan tárczaezikk-féle, mely a nagy embernek működését csak ugy oda vetőleg, néhány jellemző vonásban tárja fel olvasói előtt.

Pedig Csokonai megérdemelné, hogy köteteket írjanak műveiről. Csokonai megérdemli, hogy az utókor megemlékezzék róla olykoron, és pedig

hálásan, mint a magyar nemzeti irodalom egyik feunkölt bajnokáról, egyik ihletett költőjéről.

A napokban lesz 77 éve, hogy sirba tevék a 32 éves, férfi virágban letört Csokonait, Debreczen szülőttjét. Egy nyugtalan élet után akkor szállott sirba, mikor lángszelleme jótékonyan kezdé melengetni a rideg kebleket.

T. hallgatóim bizonyára sokat olvashattak róla és tőle és kétségkívül jóízűen mosolyoghattak azon a tréfás, humoros, játszi kedélyen, mely költeményeinek nagyrészből visszazugárzik, mely még akkor sem igen látszott öt elhagyni, midőn vándorbottal kezében általánul, elhagyottan, nélkülözések közt bolyongott a hazában.

Kinek ne jutna eszébe az ő Dorottyája, Lengenátfalvai Kotlik Zirzabellája, ki mivel agszükzen kell ez árnyékvilágból elköltöznie, leányok seregével a kevés házasság miatt hadat indít a férfivilág ellen. Kinek ne merítne föl emlékében az ő „Szelemdala a csikóbőrös kulacsához,” mely ben oly pajzán hangulattal dalolja:

Drága kincsem, galambocskám,
Csikóbőrös kulacsocskám!
Érted halok, érted élek,
Száz leányért nem eserélek.

vagy alább:

Kincsem, violám, rubintom!
Itt az utolsó forintom:
Érted adom ezt is, tubám!
Csak szádhoz érhessem a számb.

(t. i. a kulacsához.)

Vagy kiserjük őt Komáromba, hol Vajda Juliannával ismerkedik meg, a ki iránt forró szerelemre gyulad. Mily boldognak érzi magát az ő kedves Lillájával, midőn a jázminus lugásban együtt enyelegnek, mellettök gyepen a görög Anakreon danái és kis kosárban eper hevervén. Nem esoda, ha ennyi boldogságra így kiált föl:

Egy összeséggel ily sok
Gyönyörűt, becsesét ki látott?
S ki boldogabb Vitéznél?

Igen ám, csak hogy ez a nagy boldogság rövid volt, mint az őszi meleg nap. De ki is fűzte volna életét az övéhez, ki minden nélkül majd itt, majd ott ütötte fel sátorát? kinek nem volt állandó foglalatossága, vagyis magyarán mondva: kényérkeresete. Költői szakállára pedig akkor nálunk még nem sokat adtak; a poétákat lenézték, sokszor megvetésben reszesítették. Csokonai korának valóságos ujkori Tinódi Sebestyénje, troubadourja volt. Nyugtalan szellem ki járt-kelt, élvezett és tapasztalt, buzditott és irt, tanult és dolgozott. De kortársai nem vették figyelembe tehetségét. A pozsonyi nádorválasztó országgyűlésre vérmes remények hajtják őt, megindít egy „Dietai Magyar Muzsa“ című lapot; a lap tetszik, tapsolnak az írónak, mi buzditásnak nagyon szép; de mit ér e pusztá szellemi táplálék! abból a szerkesztő meg nem élhet; rövid idő múlva meghalt a „Dietai Magyar Muzsa“ és Csokonai vándoruttra kelhetett ujjalag. Hiába, nem termettek még akkor Maecenasok! Oly idők voltak azok, mikor a magyar nem igen tudott a nemzetért lelkesülni: mikor a színészet, melynek papjai megvetőleg komédiásoknak neveztek, holmi lyukas félszerekekben, melyekben gyakran a néző közönség nyakába hullott az eső vagy hó, vagy gyakorta szűk és ronda korecsmákban volt kénytelen tengődni; mikor, mint Eötvös megjegyzi, egy év szépirodalmi termékei egy vékony zsebkönyvbe is befértek; mikor a költőnek kellett ráfizetni, hogy munkáját kinyomják ha ugyan volt miből. Ha pedig nem telt a saját erszényéből, hízegő rigmusokban kellett valamely gazdag főúr előtt czuszni-mászni, hogy a nyomtatási költségeket fűdözhesse: kellő szamu előfizetőt kötéssel sem lehetvén fogni.

Pedig a mi Csokonaink megérdemelte volna a pártolást a felkarolást. Ki tudja, nem mentik-e meg így életét a korai enyészettől és ha hosszú életet biztosítanak számára, ki tudja, mily átalakító befolyást gyakorol vala gyermekkorát élő irodalmunkra? Nem emeli-e költésünket arra a színvonalra, melyre csak egy pár tized múlva jut, oly irányban, melyre Kisfaludi K. és Vörösmarti után emelkedett, mert hisz a népies felé hajlama rendkívüli mértékben és modhatni többnyire jó izlessel nyilatkozik népdalaiban, p. o. hogy csak az egy „Szegény Zsuzsi a táborozáskor“ című darabját említsem, melyben a népies felfogás, gondolatmenet, szín, forma- és nyelv oly híven nyilatkozik. Első versszakában mindjárt behelyez a hangulatba:

Este jött a parancsolat
Violaszin pecsét alatt,
Egy szép tavaszi éjszakán
Zörgettek Janesim ablakán.

Vagy alább:

Sirva mentem kvártélyáig
S onnan a kertek aláig,
Indult nyelvem bús notára,
Árva gerlicze módjára.

Néhány népdala a nép ajkára is átszállott s országszerte dalolták. Mellékesen érintem, hogy „Pillangó“ című darabját Haydn zenére is alkal-

Folytatás a mellékleten.

mazta. Ezek mellett „Az alvó Lilla felett,“ a „Mégkövetés,“ „Sirlalom,“ a „Tihanyi echóhoz“ s több más szép darabja mindenkor tanuskodnak Csokonai kiapadhatatlan, dus lyrai eréről.

(Vége következik.)

Fővárosi levél.

Budapest, 1882. jan. 18.

Az írók segélyegylete és a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézete javára február 4-én a vígadó összes termeiben tartandó zártkörű farsangi ünnepélyre a csinosan kiállított meghívók már szétküldtek. Megjegyzendő, hogy a rendező bizottság a legelőkelőbb férfiakból áll. Az ünnepély sorrendje következő: 1. A vígadó nagy termének és a lépcsőlábnak elektromos világítása. 2. A nemzeti színház operai előadásának bemutatása telephon összeköttetéssel. 3. Drámai előadás és szavalt a kisteremben levő színpadon; előadják a nemzeti színház drámai művészei. 4. Operai és zenei előadás ugyanott. Működők a nemzeti színház opera tagjai és a népszínház jelesebb színészei. 5. Előképek és csoportzatok. Rendező: gr. Zichy Jenő. Záradékol: táncz. A meghívó előmutatása mellett jegyek február 1-ig az „Írók és Művészek Társaságának“ helyiségében kaphatók.

A népszínházban tegnap Lukácsynak „Arva Zsuzskája“ adatott elő. Különösen jellemző e darabban az, hogy szerzője a fent címzett népszínművet 9 nap alatt írta. De eltekintve ettől, hogy a darab ily rövid idő alatt szerkesztett, mégis kitűnik benne a szerzőnek szakismerete, mely jelenetekben kifejtve, szép tehetségre mutatnak. Benne öszpontosul a vidéki élet mindennemű népszokása; különösen kitűnik a darabban valamennyi szereplők között az öreg Bodner, ki törött magyarságával a közönséget gyakran megnevetteti. A szereplők közül Blahánának jut az orszlánrész, de mellette még Solyosi is díszetért érdemel.

A mi a zenerészeket illeti, nem új ugyan, de tudva azt, hogy a magyar népdalok — különösen a régiek — származók — még mindig jó hatást tesznek a hallgató közönségre, díszetért kell megemlékeznünk a szerzőről, hogy a majdnem feledésbe került régi magyar nótákat fölélesztette. Hatása nagyon észrevehető volt, különösen a karzati közönségben, mely Blaháné lágra gyújtó népdalait sokszor megújráztatta.

A színház egészen megtelt, a szerző pedig többször kihivatott.

A gyapju utcai német színházban a „Lustige Krieger“ még mindig telt ház előtt adatik elő s úgy látszik, hogy tartós vonzerőt fog gyakorolni. Ez operette zenéje igen kellemes. Ma 5-ödször adják a közönség még mindig nagy érdeket tanúsít irányában. Benne a főszerepet a csinos és rutinirt Olma Berta k. a. játsza.

A népszínházi bál február 10-én fog megtartani. Elnöke: Blaha Lujza. Rendezők: Pálmai Ika, Hegyi Aranka, Ditróiné, Komáromi Mariska, Rákosi Szidi, Vadnai Vilma, Csatai Zsófia stb. A rendezőség mindent elkövetett, mikép az általok rendezendő tánczmulatság mindenkinek tetszését megnyerje.

Meghívókat már szétküldtek s mint előre is látható, különösen a színész világ nagyja. és szépe meg is fog jelenni.

Jászay Mihály.

Levelezés.

Tekintetes szerkesztő ur!

Beccses lapjának ez évi 1. számában két igen érdekes s a sárosmegyei általános tanítói-egylet létrejötté céljából, a mult évi december hó 28-án megtartott tanítói tanácskozálynak folyamat tartalmazó cikket olvastam.

Igen sajnálom, hogy távollétem miatt, mint leendő tagja az alakulandó egyletnek, ezen legelső gyűlésén részt nem vehettem, azonban igen megnyugtatólag hat reám s tudom számos más kartársaimra is, kik a nevezett gyűlésen jelen nem lehettek, azon körülmény, miszerint a jelen volt kartársaink a tanácskozályi helyen megjelenve, Springer Lipót kartársam s barátom szavai szerint: arcvonásaikkal is kifejezték, hogy ők megyénkben, más megyebeli néptanítók példájára, tanítói egyletet alkotni készek s ez egylet létrejötté céljából a meghívásnak engedve ide fáradtak.

Ezen cél, mely felé Sárosmegye tanítóinak figyelme irányul, igen fontos s annál üdvösebb, a mennyiben ez oly működési kört szab ki számunkra, melyben ha szorgalmasan dolgozunk, kétségkívül rövid idő alatt gyönyörködhettünk fáradalmink gyümölcsein s ezen gyümölcsök élvezésének részeseivé rövid idő alatt tehetjük a kezünkre bízott fiatal nemzedéket.

A tanítói egylet oly intézmény, hol annak gyűlésein a néptanítóknak alkalmuk nyílik egymással megismerkedni, eszmecserére jönni, sőt talán eddig hézagosan követett tanmódot bővebb s jobb tanmóddal felelesterlni.

Igen uraim! itt alkalma lesz minden egyes tanítónak ismereteit napfényre hozni, e nem egészen helyeseket figyelem s szorgalom által helyesekkel felelesterlni s viszont az utóbbiakat haszon-

vétel vegett másokkal közölni. Itt alkalma nyílik minden egyesnek minden tantárgyból próbatanításokat hallgatni s előadni; s így éber figyelem mellett minden néptanító a tanítási módszernek itt találhatja fel azon örvényét, a mely sikerhez, czelhoz vezet.

Uraim, nem akarom senkinek paedagogiai tehetségét s ismereteit kétségbe vonni, távol legyen ez tölem, de bevallom őszintén, hogy a tanító-egyleti tanácskozályok, az ezen alkalmaknál egyesek által előadott próbatanítások mindegyiküknek egyaránt a tanítás terén legbiztosabb kalauzok gyanánt szolgálhatnak.

Soha nem képes egy tanító-képezde sem egy teljesen kiképzett s jó tanmód birtokában levő tanítót a népoktatás mezejére kiküldeni és habár képezdénk mindegyike már a lehető legjobb gyakorló iskolávil el van látva, mégis ez oly szűk s rövid ideig tartó gyakorló tér, hogy tapasztalásból mondva, minden egyes újoncztanítónak, működésének első éveiben vajmi sok bajjal meg kell küzdenie s hány évig dolgoznia, hogy tanítói pályáján levő göröngyöket láb alól eltegye.

Fel tehát kartársak, gyülekezzünk a tanügy zászlaja alá, alkossunk egyletet! hogy így közös erővel minél hamarabb eleget tehessünk feladatunknak, a melynek legnagyobb részét most s különösen megyénkben a nép magyarsítása képezi. Munkára fel tehát kartársak! s dolgozzunk, mert: „Emberé a munkálkodás, de Istentől jó az áldás!“

Kis-Szeben, 1882. évi január hó 16-án.

Ringer Ferencz.

okl. tanító.

Apróságok.

Az „Eperjesi Ujság“ legutóbbi számában folytatja elménezkedéseit. Azon megjegyzésünkre, melyet a főügyészi állomásra vonatkozólag tettünk, most ezeket írja:

„Az „Eperjesi Lapok“ törvényhozói, K. Albert úrral élükön, eltörölték a marosvásárhelyi főügyészi hivatalt, irván az E. L. mult számában ily módon:

„Kir. főügyészi hivatal az „Eperjesi Ujság“ jóindulatú óhaja dacára ez idő szerint csak egy van, még pedig Budapesten ...“

Tudtunkkal Marosvásárhelyen is van főügyészi hivatal. E hivatalt jelenleg Sebestyén Mihály tölti be. Erre nézve legyen szabad az 1871. évi XXXIII-ik tvezik 2-ik §-át emlékébe hoznunk az „Eperjesi Lapok“ t. törvényhozó testületének. A törvényezik így szól:

„A kir. ügyészséghez tartoznak: a) A korona-ügyész, ki a kir. kuria mellé; b) a kir. főügyész, kik a kir. táblák mellé; c) a kir. ügyészek, kik az első foly. törvényszékek mellé nevezetnek, végre d) a korona-ügyészi és kir. főügyészi helyettesek s a kir. alügyészek.“

Az „Eperjesi Ujság“ nyilván felette nagy naivitást tetelez fel olvasóközönségéről, ha azt hiszi, hogy mostani gyermekes élce el fogja vele feledtetni a multkori nagy baklövést. Bizony ez az élce sokkal silányabb, sem hogy a kimutatott tudatlanságot elpalástolhatná — Hát igaz, hogy Marosvásárhelyen is van kir. főügyész, ez nem ujság előttünk. De minden laikus tudja, hogy a marosvásárhelyi kir. tábla területe (Erdély), a budapesti kir. tábla területétől törvénykezési szempontból el van különítve; fentartjuk tehát abbeli correct állításunkat, hogy Magyarországon (mivel Erdély külön törv. területet képez) ez idő szerint csak egy kir. főügyész van, már pedig Budapesten. Egyébirant ha Marosvásárhelyen 16 főügyész volna is, hát Eperjesen egy sincs s erről van tulajdonképen szó. Ebből különben az a tanulság, hogy jobb lett volna hallgatni, mint újból arra emlékeztetni a közönséget, hogy az „Eperjesi Ujság“ jogásza ép olyan szakember, mint a zenereferense.

Igaz, a végén azt mondja az „E. U.“ hogy kár volt fennakadni ezen „sajtóhibában“, mert van az „E. L.“-ban is akárhány. Ezt a mentséget azonban hetyke modorától eltérőleg oly szerényen hozza elő, hogy nagyon is meglátszik rajta, miszerint légből van kapva. Mi nem lovagolunk sajtóhibákon, ezt a nemes mesterséget az „E. U.“-ra bizzuk, de engedelmet, legyünk őszintek, az nem volt „sajtóhiba“!

Ha volt idő midőn az „E. L.“ Mádi Bélának (költött név) irtak „Szerk. üzenetek“ ez csak akkor lehetett, mikor Kohányi T. ur, az „E. U.“ kiadótulajdonosa lapunknak munkatársa volt s ezen „Szerk. üz.“ az ő tollából folytak. Sem ezelőtt, sem azóta lapunknál ilyesmi elő nem fordult. Ez minden esetre jellemző úgy Kohányi lapkiadó-tulajdonos ur mint egyáltalán az „Eperjesi Ujság“-ra nézve, mert világot vet mindkettőnek megbízhatóságára.

K. Albert.

Különfélék.

Rajtakapott juhtolvajok. A terjékfalvi juhászok az utolsó időben több juhlopást követtek el, a miből legkönnyebben vétek pénzhezjutni; de bizonyos számoltak, mert a megyei esendbiztos üzemleiknek neszét vevő, az egész komániát letar-

tóztatta s az illető bíróságnak megfenyítés vegett átadta.

Andrásvágason. f. hó 13-án este 9 órakor tűz volt; leégett két csür, három istálló, egy juhakol, három ház, egy koci szin, 7 db. szarvasmarha, 3 ló, 400 kereszt zab, 200 kereszt arpa. Mindez Zobel Chain tulajdona volt. A ló és marha kivételével minden biztosítva volt.

Lopás. Kende községben f. hó 17-én éjjel ellopták Hatok Pizur Jánosnak fekete-fehér foltos, fehér farkú és fehér kis szarvu szép tehénét.

Meteor. F. hó 17-én esti 8^{1/2} órakor Eperjes környékén délkeleti irányban egy gyönyörű szép s ritka fényességű meteor volt látható, mely a tájéket gyönyörű fényével néhány másodpercig megvilágította.

Kivándorlók. A kivándorlások folyton szaporodnak. Megyénk esendbiztos a heten, részint Szepesség, részint Galiczia határán 47 egyént tartóztatott, kik kellő igazolvánnyal nem bírtak. Pénzüket lefoglalta, aztán szabad lábón haza bocsátotta.

Necrolog. F. hó 10-én kísértük ki az örök nyugalom helyére Koch János urat, ki élte 58-ik évében f. hó 17-én halt el hosszas szenvedés után. Az elhunyt víföz honvéd volt 1848/9-ben, résztvett egyebek között Budavár ostrománál is s mondják, hogy ott keletkezett ama betegség, melynek most áldozatul esett. Béke hamvaira!

Tűzeset. Tűz volt f. hó 11-én Karácsonmezőn éjjeli 11 órakor. Leégett egy csür s benne 8 kereszt búza és 7 kereszt zab. A leégett tárgyak Gaiger Salamon tulajdonát képezték s biztosítva voltak.

A trocsányi templomrablás. Az „Eperjesi Ujság“ 1. számában egy nagymérvű templomrablást hozott az olvasóközönség tudomására, illetékes helyről felkérteünk a következő ez ügyre vonatkozó sorok közlésére.

A trocsányi templom nem magában a községben hanem azon kívül, egy dombon áll. Ezen templomban évenként egyszer tartanak istentiszteletet. Mult évi novemberhóban vették észre, hogy egy egyszerű ing hiányzik onnan; valószínű, hogy az augusztus és novemberhava közti idő alatt lopták el, mivel ezen idő alatt az arra hivatottak nem látogattak meg a templomot. — Arról azonban a miről az „Eperjesi Ujság“ mesélt, hogy t. i. az oltárkövet helyéből kimozdították volna, hogy a rablás estében a templomban világosságot láttak volna stb. egy szó sem igaz. Egyébiránt a tolvajok kipuhatólása iránt a legszigorubb nyomozás van folyamatban.

A közbiztonság megyénkben ezim alatt az „Eperjesi Ujság“ 1. számában egyebek között azt írta, hogy a Bérczallja és Raszlavicza között fekvő koresmában a koresmárosné egy égen által megtámadtatott, ki is ki akarta rabolni. Miként teljesen megbízható kútforrásból értesülünk, ezen hir, ugy a mint közölve volt, nem felel meg, mert először ezen eset nem december hó 30-án, hanem 5-én történt, másodsor nem való az, hogy az illető égen feketére mázolt képpel jelent volna meg, hogy a koresmában megjelent három égen vele ivott volna s absolut nem való azon állítás, hogy a kérdéses három égen őt 1 frtert bocsátotta volna szabadon. Igaz ugyan, hogy az illetőnek egyénisége eddig még ismeretlen, de vannak már biztos nyomok, melyek alapján minden valószínűség szerint nemsokára sikerülend őt kinyomozni.

A sárosmegyei nő-egylet által mult évi decz. 31-én rendezett táncestélyi alkalmával tett a bevétel 286 frt 50 kr., a kiadás 160 frt, tehát tiszta jövedelmül maradt 126 frt 50 kr. Felülfizettek: Nagys. Péchy Lucezán ur 10 frt. T. Szi-nyey Pál ur 8 frt. T. Péchy Zsigmond alispán ur 4 frt. Berzevicy Tivadarné asszony ó nagysága 3 frt, gróf Kreith József kanonok ur 2 frt 50 kr.

Lopás. Raszlavicza községben f. hó 1-én éjnek idejében Szopek János molnártól két lovat ismeretlen tettesek elloptak.

Egy fiu ki apját meglopta. Raszlavicza községben egy jobb módú paraszt gazda betegem fekszik. Fia éjszaka jött apja horgylétéről tudakozódni, annak szobájába jött s egy ládát feltört, melyből 200 frt készpénzt elloptott s anélkül, hogy elbúcsúzott volna, Amerika felé indult. Reméljük, hogy útközben elesípi.

Szeszt loptak. E napokban Heitneken az ottani koresmárosnak feltörték pinczejét, ott egy nagy szeszszel töltött hordót csapra vertek s majd felét megitták. Kettőt reggel a mezőn részegen találtak.

Szédelgés a távirón. A mult hó végén egy távirat érkezett Madridból Havannába, a melynek értelme szerint egy bizonyos sorsjegy megnyerte volna az állami sorsjegybuzáson a főnyereményt: 500,000 dollárt. A Borjes és társai bankcég kérdést intézett Madridba, ha valjon a távirat nem hamis-e, de miután erre nézve megnyugtató választ kapott, a sorsjegy tulajdonosának 100,000 frank kifizettetett Párisban. Csakhamar azonban kint, hogy csalás van a dologban, mielőtt az egész összeg kezébe ment volna a szédelgőknek. Az összeg többi része is valószínűleg meg fog kerülni. Ez

eset nagy izgatottságot szült kereskedői körökben, habár a nevezett czég annyira jól áll, hogy e miatt még nem ingott volna meg.

Ejádó baromfi tojások. Az állatkert fajokban gazdag baromfi udvara első rangú angol és francia helyekről vásárolt kitűnő tenyész példányokkal lett felújítva és kiegészítve, sőt egészen új fajok is szereztettek be. Megrendeléseket tojásokra már elfogad az igazgatóság, és kívánatra bárhova küld ajjegyzéket.

Dalmáciában négy szerenésletlen esendőt iszonyu kegyetlenséggel gyilkoltak le a krivoszeziai zendölők. A szomorú eset újabb bizonyítéka annak a példátlan optimizmusnak és boszantó könnyelműségnek, melylyel a dalmát hatóságok a mozgalommal szemben eljárának. A legveszedelmesebb pontokra hat esendőt küldöttek. A lázadók mintegy hatvanan megrohanták őket és erős küzdelem után négyet közülük lemészároltak, míg ketten valahogy elmenekültek. A szegény áldozatoknak reitenetesen megcsontított hulláit ruhától, mindentől megfosztva találták meg.

Az oroszországi panszláv propaganda veszteni kezdi befolyását a mérvadó körökben s hihetőleg ennek tulajdonítható az a körülmény is, hogy saját lapjaiban néhány nap óta újabb erővel izgatni kezd monarchiánk ellen. A számítás az lehet, hogy ez által sikerül újság-harezozt e'öidézni, a mi közlőnyeinkeket is hevesebb kifakadásokra ragadni. Ennek alapján a panszláv propaganda aztán azt demonstrálná, hogy nálunk Oroszország iránt oltatlan gyűlölet létezik és ezáltal ismét meggyerné terveinek és politikájának azokat, a kik mostan a béke politikája felé hajólnak. Csak hogy terve aligha sikerül, mert e machinatiót itt is ismerik s nem igen veszik komolyan, ha lármázik.

A Nihilisták Magyarországról a „Narodnaja Volja” című forradalmi lapjukban hosszabb cikket közölnek, melyben többek között következők olvashatók: „A mi szent, igaz ügyünk a szabadelvű Magyarország előtt is népszerűtlen; ez bizonyára abban leli magyarázatát, mert elődeink mint elnyomók jelentek meg Magyarországon. — Gondolják meg azonban a magyarok, hogy az oroszok nem mint szabad nemzet, nem mint szabad polgárok küzdöttek a magyar szabadság ellen, hanem mint a hatalmas despota kényuralma alatt nyögő rabok. Ha majdan mi is a szabadság hajnalára ébredünk s Magyarország még egyszer kénytelen lenne szabadságért harezozni, legyenek meggyőződve, hogy nem mint elnyomók, hanem mint szövetségesek sorakozunk a magyarok mellé, jóvátenni sietve elődeink, részint kortársaink hibáit.” Panszlávok, mit mondtok ehhez?!

Utonálló koldus. A napokban egy tabajdi ember ment Fehérvárról hazafelé a lovasberényi országúton. A mint Csala közelébe ért, egy félkezű, erőteljes koldus pénzt vagy kenyeret kévelt tőle, mit a tabajdi ember azon szóval, hogy „nincs edes atyámfia” megtagadott, mire a koldus pisztolyt szegezett mellének. Erre lett kiabálás és dulakodás, mire a nem messze szantogatók segítségre mentek, s a koldust ki baromi erővel birt, letelerték és pisztolyát elvevén tőle, jól elverték. Megjegyzendő, hogy a pisztolyban volt ugyan valami töltésfele, de gyutaes nem volt rajta.

Borzasztó gyilkosság. Verprovácziól írják decz. 29-ről: A közelfekvő Brezdovác helységben f. hó 28-án borzasztó rablógyilkosság történt. Egy szegény paraszt, ki 6 gyermek apja, sógorától kölcsön akart egy pár forintot kérni: sógora átadott neki egy ötvenforintos bankjegyet, hogy azt valtsa fel. Ez átvette a pénzt s elment a mézáróshoz azt felváltani. Midőn a mézáros és segédje meglátták a parasztnál az 50 forintost, bezárták az ajtót s a szegény embert egy baltával össze-vissza aprították. A paraszt sógora nyugtalan lett a hosszas távollétét miatt s gyanakodni kezdett: elment tehát keresni az eltűntet s nem messze a mézárszéktől meg is találta az összeaprított hullát. A tetteseket, miután bevallották bűnüket, elfogták s átadták a zombori bünyenyítő törvényszeknek.

Közgazdaság.

A lovasalási eljárás javítása czéljából a földmívelési miniszter hazánk olyan vidékein, hol a lötenyésztes kifejlettebb és különösen olyan helyeken, melyek könnyen megközelíthetők, a kovácsok és segédek részére az okszerű lópatkolás elsajátítása czéljából tanfolyamok rendszeresítését határozta el. Ily tanfolyamok Budapesten és Jászberényen kívül — hol a közös hadsereg illetőleg a honvédség részére berendezett folyamok a polgári kovácsok részére is igénybe veendők volnának, következő helyeken lennének felállítandók, ugyanis Eperjesen, Debreczenben, Kolozsvárott, Homoródon, Nagy-Körösön, Pécsen, Székes-Fehérvárott. A kijelölt helyeken részint méntelepek, részint gazdasági tanintézetek léteznek (Pécs kivételével) és vasutak által könnyen megközelíthetők. A méntelepeken, melyek a miniszterium hatásköre alatt állanak, a főhatároson kívül rendszeresen kiválóan képzett gyógykovácsok vannak; a gazdasági tanintézetek székhelyein pedig szintén

rendelkezésre állanak a szükséges tanerők. Ily helyeken a helységi és vidéki kovácsok és segédek részére évenként több hónapon át vasárnapokon tartandó tanfolyamok lesznek rendszeresítendők. Azon egyének, kik eme tanfolyamokban való részvételre jelentkeznek, vasuti díjkedvezményben és az illető intézetek részéről élelmezésben részesíttetnek. Ily tanfolyamok berendezésével — mint a földmívelési miniszterium költségvetésének indoklása mondja — remélhető, hogy az iparosok elhanyagolt képzése rövid idő alatt országszerte javíthatni fog.

„The Gresham” Londonban. Ezen Ausztria-Magyarországon is letelepedett életbiztosító-társaság 33-ik, múlt év június 3-án végződött üzletéről szóló átnézéses évi jelentése, mely a részvényesek múlt év decz. 8-án tartott rendes nagygyűlésen adatott elő, e napokban jelent meg. Belőle a következő fő mozzanatokat közöljük, melyek a társaság virágzó állapotáról elég bizonyítékot nyújtanak. A lefolyt év eredménye feletto kedvező volt. Ez év lefolyása alatt ugyanis 6521 biztosítási ajánlat 59.712, 065 frank értékben nyújtott be, melyek közül 5365 ajánlat 48.375, 790 franknyi összeggel fogadtattott el, mely utóbbira a megfelelő számu kötvény adatott ki. A nyeresémbevétel, a viszontbiztosításért kiadott költségektől eltekintve, 12.007, 724 frankra rugott, mely összegbe az első biztosítási év 1.649, 043-75 franknyi nyereséményei bele vannak érve. A kamatszámra mérlege 2.879, 270 85 frankra rugott és a nyeresémbevételhez számítva a társaság évi bevételeit 14.886, 494-80 frankra emelte. Az ez év alatt a társaságnak atnyújtott és tőle kifizetésre elfogadott követelések életbiztosítási kötvényekből 5.744, 153.80 frankra rugtak. A felszerelési és vegyes szerződések követelése, melyek fizetési napja lejárt, 2.957, 691 65 frankra rugnak. Kötvények visszavásárlásért 845, 180.50 frank adatott ki. A biztosítási alap, melynek létezése a szerződésekre nézve biztosítékot nyújt, 3.696, 911 frankkal gyarapodott. A társaság a múlt évben Budapesten és Bécsben 3.057, 000 frt vételárért ingatlanokat szerzett meg, a melyekben már most hivatalai is elhelyezték. A valósitott aktívának összege az üzleti év végével 74 122865 frankot tett ki. Ezen adatokba a társaság vételár czimén beállított értéke többlet nincs beszámítva, miután eme értékek nem realizáltak és így azonnali jövedelem forrásaként nem tekinthetők. E többletnek azonban nagy jelentősége van: biztosítja a jótállásokat, melyek a társaság részéről adatnak. A jelentés mellé a társaság activáiról egy kimerítő jegyzék van csatolva melyekből a következő tőkealapok tűnnek ki: 3.712, 488.80 frank a brit kormány biztosításában 121, 066.75 frank az indiai és gyarmatkormányok biztosításában, 12, 852, 382 idegen állambiztosításokban 1, 274, 341.15 frank vasuti részvényekben, értékpapirokban és törzsrészvényekben, 22, 099, 399.50 frank vasuti és más kötelezvényekben, 11, 452, 240.20 frank háztulajdonban, 9, 712, 633.55 frank jelzálogban, 12, 898, 312 05 frank különféle biztosításokban.

A földmívelés ipar- és kereskedelemügyi miniszter valamennyi gazdasági együlethez következő felhívást intézett: A bordeauxi „Société Philomatique” 1882. június 1-jétől november 1-ig kiállítás rendez, melynek a borra és szeszre italokra vonatkozó osztályában külföldi termékek is versenyezhetnek.

Tekintettel arra, hogy a francia piac a mi borkivitelünkre nézve is fontossággal bír, felhívom az együletet, hogy a kiállítás említett részére vonatkozó és mellékelt programot az érdekelt körök tudomására hozni sziveskedjék.

A mellékelt program 7. pontja szerint az előirt bejelentési izek az országos magyar gazdasági egyesületnél, a budapesti francia főkonzulatusnál és a fiumei és temesvári francia alkonzulusoknál kaphatók.

Felhívom az együletet, hogy eljárásának eredményéről, nevezetesen pedig az egylet területéről esetleg kiállítani szándékozók nevéiről annak idején tüzetes jelentést tegyen.

Végül figyelmeztetem az együletet, hogy a bejelentések legkésőbb, 1882. február 1-ig a bordeauxi „Société Philomatique” elnökénél teendők. — Budapest, 1881. november 19-én. A miniszter meghagyásából. Reitz Zsigmond s. k. ministeri tanácsos.

Eperjes szab. kir. városában 1882. évben megtartandó **vásárok jegyzőke.**

a) Elővásárok.

Baromvásárok: Szt.-Károlyi január 27. Szt.-Kereszt feltalálása április 28. Szt.-Háromsági június 2. Szt.-Lőrinczi augusztus 4. Szt.-Kereszt felmagaszt. szept. 22. Szt.-András november 24. **Sátorvásárok:** Január 30., 31., február 1. Május 1. Június 5., 6., 7. Augusztus 7., 8., 9. Szeptember 25. November 27., 28., 29.

a) Bőjtli baromvásárok:

A nagy bőjtben minden hétfőn azaz február hó 27., márczius hó 6., 13., 20., 27. és április 3.

c) Havi baromvásárok:

Január 2. Február 6. Márczius 6. Április 3.

Május 8. Június 12. Július 3. Augusztus 14. Szeptember 4. Október 2. November 6. Deczember 4.

Márczius 6-ra eső havi baromvásár f. é. július hó 17-én és április 3-ra eső havi baromvásár október hó 16-ára áttétetnek.

Kelt Eperjesen, 1881. évi október hó 22-án.

Winkler András.
városi kapitány.

Von dem Wucher und den Creditgeschäften.

Obwohl der vom Justizminister dem Landtage unter obigem Titel unterbreiteter Gesetzentwurf zu seiner gründlichen Reform des XXXI-ten Gesezartikels vom Jahre 1868 und des Art. VIII. vom Jahre 1877 dienen kann: so wollen wir ihn doch, weil er von so großer Wichtigkeit, Wirkung und Tragweite ist, in wenigen Punkten, wohl nicht erschöpfend zusammenfassen, und unseren Lesern mittheilen.

Es heißt dort nämlich:

Wer die Bedrängniß, den Leichtsin, oder die Unwissenheit eines Andern ausbeutend, ihm unter solchen Bedingungen zum Schuldner macht, oder Zahlungsfrist verleiht, daß der Gläubiger durch sie über das Vermögen des Schuldners derartige Vortheile gewinnt, wodurch der materielle Ruin des Schuldners oder das Bürgen herbeigeführt werden kann; der begehrt das Vergehen des Wuchers und soll mit 100—200 fl. ö. W. oder mit 1—6 monatlichen Gefängniß bestraft werden, zugleich soll er auch seiner politischen Rechte wie seines Amtes verlustig erklärt werden.

Wer Wuchervortheile unter irgend einem Vorwande oder Wechsel deckt, oder Wucher als Geschäft betreibt, oder wegen Wuchervergehen bereits bestraft wurde, soll im abermaligem Betretungsfalle zu 2 Jahr Gefängniß und bis zu 4000 fl. bestraft werden. Als Einheimischer verliere er das Bürgerrecht in seiner Gemeinde, als Ausländer werde er des Landes verwiesen.

Solches treffe auch den Wucherer der seine Forderungen auf den Namen eines Andern überträgt.

Dasselbe Gesez gelte auch für den Pfandleiher, der einen höheren Percentsatz rechnet, als ihm der vom Jahre 1881. lautende XIV. Gesezart. §. 11. erlaubt.

Wer in einem Vorgeschäfte von dem verpfändeten Ehrenworte, oder irgend einem bekräftigendem Versprechen, oder Ehrenpfande Vortheile ziehen will, macht sich desselben Vergehens schuldig und ist mit 100—300 fl. zu bestrafen.

Schulden für ausgereichte Getränke in Wirth- und Gasthäusern sind gar nicht klagbar; jedoch fallen Zinsen nicht über 8%, bei erhaltenem ganzen Werthe, auch nicht unter diesem Strafverfahren.

Feuilleton.

Wissenschaftliche Blandereien.

(Original-Feuilleton.)

B u d a p e s t, 19-ten Jänner 1882.

Es ist eine selbst unter gebildeteren Laien nicht feltene Frage, ob den wohl der colossale Aufwand an Zeit und Mühe, welchen Einzelne wie Regierungen an die Entsendung von Reisenden in die höchsten Gegenden des Nordens wie in die tropischen Länder Afrika's verwenden, ob dieser Aufwand wohl im Verhältnisse stünde zu dem Vortheil und dem Nutzen, den die Wissenschaft oder die menschliche Gesellschaft daraus zieht. Denn die Wenigsten machen sich klar, wozu eigentlich diese ebenso kostspieligen wie mühseligen Reisen unternommen werden. Man findet viele Leute, die die Erreichung des Nordpols mehr weniger als eine Spielerei ansehen und nicht gut einsehen wollen, welche gute Folgen das irgendwie haben könnte, wenn es dem Schweden Nordenskiöld oder irgend einem der jetzt wirkenden Polarreisenden gelingen wird, seinen Fuß auf den Nordpol zu stellen. Und doch dürfte nicht leicht ein ähnliches Ereigniß, ein Ereigniß von gleich großer Tragweite vorkommen. Das Wohl und Weh von Millionen Menschen würde durch ein solches Ereigniß eine wesentliche Förderung, resp. Minderung erlangen. Allerdings nicht u n m i t.

Fortsetzung auf dem Hauptblatte.

Augusztus 14.
ember 6. Deczem-
romvásár f. é. ju-
havi baromvásár
október hó 22-án.
kler András.
rosi kapitány.

und den ten.

nister dem Land-
reiteter Gesetz-
Reform des
ahre 1868 und
7 dienen kann:
von so großer
weite ist, in
schöpfend zusam-
nittheilen.
eichtfinn, oder
sbeutend, ihm
chuldner macht,
der Gläubiger
s Schuldners
rch der mate-
das Bürger
geht das Ver-
100—200 fl.
en Gefängniß
ch seiner po-
erlustig erklärt
irgend einem
e Wucher als
Sucher vergehen
abermäßigem
niß und bis
Einheimischer
er Gemeinde,
s verwiesen.
erer der seine
ines Andern
den Pfand-
rechnet, als
tende XIV.
von dem ver-
einem bekräf-
ofande Bor-
en Vergehens
fl. zu be-
Betränke in
cht klagbar;
bei erhal-
nter diesem

vereien.

änner 1882.
a Laien nicht
ale Aufwand
e Regierung
die höchsten
schen Länder
d wohl im
dem Nutzen,
Gesellschaft
sie sich klar,
wie mühe-
findet viele
mehr weni-
ut einsehen
wie haben
tiöld oder
senden ge-
zu stellen.
Ereigniß,
orkommen.
hen würde
förderung,
u n m i t-

te l b a r durch die Betretung des Nordpols; aber wohl in Folge der wesentlichen Verbesserungen, welche durch die Besitznahme des Nordpols auf dem Gebiete einer Wissenschaft entstanden, die mit einem der wichtigsten Lebenszweige, mit der Landwirtschaft in engster Verbindung steht. Ich meine die Meteorologie, die Wetterkunde. Diese ebenso schwierige, wie nützliche Wissenschaft, mit deren Hilfe man das Wetter vorauszubestimmen sucht, hat in letzterer Zeit ganz bedeutende Fortschritte gemacht. Der geneigte Leser wolle nur und A., die in den meisten Blättern (z. B. im allverbreiteten „N. B. Journ.“) alltäglich erscheinenden Vorausbestimmungen des Wetters mit dem dann tatsächlich eintreffenden Wetter vergleichen und er wird zu seinem Erstaunen wahrnehmen, daß der Percentfuß der richtigen Vorausbestimmungen ein ganz außerordentlich hoher ist. Ja in Amerika, wo Alles mit der leidenschaftlichsten Energie betrieben wird, in Amerika hat man es durch die unbeschreiblich mühseligen und präcisen Arbeiten Maury's zu einer solch erstaunlichen Genauigkeit in der Vorausbestimmung des Wetters gebracht, daß nach dem letztjährigen Berichte des „Washington Naval Almanac“ 82% der Vorausbestimmungen auch tatsächlich eintreffen. Die unermessliche Bedeutung dieser Thatsache für Seefahrer und Landwirthe liegt auf der Hand. Nur ist freilich ein Haken dabei. Die Vorausbestimmungen treffen allerdings meistens zu; sie beziehen sich aber regelmäßig auf größere Zeit- und örtliche Räume, und lassen uns über die allernächste Zukunft im Ungewissen. So kann man fast mit Bestimmtheit voraussetzen, welches Wetter im Laufe der nächsten Woche in Oberungarn sein wird; nicht aber welches Wetter im Laufe des heutigen Nachmittags in Budapest sein wird. Daher sind die Listen der Washingtoner Seewarte für Seefahrer, die in einem Tage große Räume bestreichen, ungleich werthvoller als für Landwirthe, die von ihrem kleinen Gebiete nicht weichen können. Die Vortheile nun, die die Wetterkunde der Landwirtschaft wie nicht minder den sanitären Einrichtungen jedes Landes bietet, sie würden durch die Besitznahme des Nordpols wie durch die Bemächtigung des inneren Africa's in's Unglaubliche gesteigert werden. Und das aus sehr einfachen Gründen. Denn das Wetter Mitteleuropas wird einerseits am Nordpol andererseits in Mittelafraka gemacht. Aus diesen zwei Quellen strömt uns die Witterung zu. Nun denke man sich, daß der Nordpol wie Mittelafraka in unserer Gewalt seien, daß wir daselbst meteorologische Stationen aufgestellt hätten, die mit den Hauptstädten Europa's in telegraphischer Verbindung stehn. Was geschieht? Wie heute in Wien die Einrichtung ist, daß aus allen Ecken und Enden Oesterreich-Ungarns zu ein und derselben Minute die Wetterberichte an die meteorologische Anstalt in Wien telegraphirt werden, so daß man durch graphische Darstellung ein Bild, ein greifbares Bild der in ganz Oesterreich-Ungarn zur selben Minute vorhandenen Witterung hat, so wurden dann diese Berichte von Mittelafraka und bis zum Nordcap hinanreichen und durch graphische Darstellung ein concretes Bild der Witterungsverhältnisse von Europa sowohl wie von den das europäische Wetter bestimmenden Ländern geben. Derart wäre man in die Lage versetzt, über die Entstehung, Richtung, Stärke der Luftströmungen weit genauere und positivere Daten zu sammeln und so die Vorausbestimmungen selbst locale Witterungen mit ungleich höherer Gewißheit zu versehen. Mittelafraka aber ist, abgesehen davon, daß dort das Wetter Mitteleuropas erzeugt wird, für uns Europäer auch sonst noch von hervorragender Bedeutung. Nach den neuesten Forschungen, speciell Stanley's, sind ganze ungeheure Länderstrecken Mittelafraka's von Europäern sehr gut bewohnbar. Was liegt daher näher als die bald unabweislich gewordene Frage nach der Colonisation der in Europa Ueberzähligen durch eine Emigration nach Afrika zu lösen? — So fetten sich wissenschaftliche und sociale Probleme in Eins und die Verdienste der kühnen Gelehrten, welche ihr Leben der Erforschung arctischer oder tropischer Gegenden widmen, sind von der Wissenschaft, wie von der Societät gleich hoch anzuschlagen.

Correspondenz.

Zeeben, den 18-ten Jänner 1882.
Wenn gleich kein offizieller Berichterstatter, ein bescheidener Abonnent Ihres geschätzten Blattes jedoch fühle ich mich im Auftrage mehrerer Herren Mitglieder des hiesigen Lesereines bewogen, ja sogar berechtigt auf die, in dem geschätzten Blatte Nr. 2 eingeschaltene durch A. Sp. gefertigte Correspondenz Folgendes zu berichten.
Das zeebner Casino, wie dies auch der Herr A. Sp. anzugeben die Güte hat, war bis 1. Jänner d. J. in einer Localität untergebracht, die mit den, zu einem öffentlichen Wirthshaus gehörenden Localitäten in einer unmittelbaren Verbindung stand.
Seit langer Zeit offenbarte sich bei einer überwiegenden Majorität der Vereinsmitglieder der Gedanke, dem Lesereine in wiewerne derselbe in der besagten Localität berufsmäßig nicht fortbestehen kann, in eine Andere, dessen Zwecke entsprechendere zu transferiren. Diesen zu realisiren erlaubten jedoch die zu soliden finanziellen Verhältnissen des Vereines nicht.
In der am 4-ten December v. J. abgehalte-

nen General-Versammlung des Lesereines wurde endlich der Beschluß gefaßt und hiezu eine aus drei Mitgliedern bestehende Commission beauftragt in der Form eines Bittgesuches bei der Stadt-Commune einzutommen. Dieselbe möge mit Rücksicht auf den weiteren berufsmäßigen Fortbestand des Vereines die seit dem Jahre 1879 leer stehende Kaserne respektive deren passende Localitäten dem Vereine auf eine unbestimmte Zeit unentgeltlich überlassen.
Das Bittgesuch wurde in der am 27-ten December v. J. abgehaltenen städtischen Generalversammlung günstig erledigt, indem die Stadt-Repäsentanz, intellectueller Zwecke zu befördern sich für moralisch verpflichtet erachtend, fast einhellig den Beschluß faßte, die in dem leer stehenden Kasernen-Gebäude sich befindlichen und zu der berufsmäßigen Etablierung des Lesereines notwendigen Localitäten demselben auf eine unbestimmte Zeit sofort zu übergeben.
Auf Grund des erwähnten Beschlusses wurde also unser Lesereine in dem städtischen Kasernen-Gebäude eingerichtet und am 1-ten Jänner d. J. den Vereins-Mitgliedern zur Disposition gestellt.
Die Behauptung des Herrn A. Sp. officiellen Berichterstatters, als wäre in unserer Stadt neben dem alten Casino auch noch ein neues Herren-Casino entstanden, ist ohne jeder berechtigten Basis, und unserer Ansicht nach, als eine malitioserweise aus der Luft gegriffene zu betrachten, umso mehr, als wir unter unseren Verhältnissen das intellectuelle Element des hiesigen Publicums, mag dasselbe, welchem Stande immer angehören, von dem Eintritte in unseren Lesereine auszuschließen vollkommen unbedeutend ist, und daß bei diesen Herren-Casino auch noch ein Alles existiren möchte, ist vor uns als Solchen, die in der Beziehung authentisch zu berichten im Stande sind, gänzlich unbekannt. Mit Freude müssen wir hier bemerken, daß unser Lesereine im Jahre 1881 35, vom 1-ten Jänner 1882 dagegen um 18 mehr, also 53 Mitgliedern zählend, dessen weiterer Fortbestand umso mehr für garantirt erscheint als derselbe den eigenthümlichen sozusagen den Typus der hiesigen Gesellschaft bildenden Bedingungen vollkommen entspricht.
Was die Behandlung des Herrn A. Sp. officiellen Berichterstatters, als wäre das angeblich alte Casino zu einer absoluten Sauf- und Spiel-Kneipe herabgesunken anbelangt, erklären wir dieselbe im Zusammenhange des schon erwähnten Beschlusses der General-Versammlung für vollkommen unbegründet überlassen außerdem die Beurtheilung derselben, dem, der alten Localität des Lesereines treugebliebenen, und von uns allgemein geschätzten Herren.
Aehnlicherweise, ja mehr, wir sind gezwungen für eine Verläumdung zu erklären und als solche zurückzuweisen die, in dem zweiten Theile der Correspondenz hervorgebrachten und mit einer malitiosen Tendenz gegen den guten Ruf sämtlicher Vereins-Mitglieder gerichteten Behauptungen. In dieser Beziehung thut es uns wirklich Leid, daß der Herr Psendo A. Sp. der übrigens kein stabiler Einwohner unserer Stadt ist, bis jetzt nicht im Stande gewesen sich über ein öffentliches Wirthshaus und einem Lesereine klare Begriffe zu schaffen, und indem wir schließlich die Aufmerksamkeit des Herrn A. Sp. auch auf das Studium der Geographie lenken, betrachten wir diese Sache für endgültig erledigt.
A. H.

Mannigfaltiges.

Deutsch in Japan. Die londoner „Saint-James-Gazette“ veröffentlicht, daß heutigen Tages alle Professoren an der medizinischen Facultät in Jeddo Deutsche sind. Die Universität zählt 1000 Schüler, welche jedoch nur dann zugelassen werden, nachdem sie 6 Jahre das deutsche Gymnasium in Jeddo besucht haben.
Echte Brüderlichkeit in Christo. In Sandhausen bei Mannheim (im Herzen Deutschlands, hört) sind die evangelischen Gemeindeglieder so liberal, daß sie die Juden um Ueberlassung der Synagoge für ihren Sonntags-Gottesdienst gebeten haben, da ihre Kirche wegen notwendiger Reparatur längere Zeit geschlossen bleibt. Die Israeliten gaben ihr Bethaus mit größter Bereitwilligkeit zu diesem Zwecke her.
Heilung gegen Schlangenbiß. Dr. Laeerta empfiehlt nach oftmaligen Versuchen, eine hubetand Injection einer einpercentigen Lösung von Kali hypermanganicum, welches untrüglich sein soll.
Reorganisation der Kriegsschule. Die Reorganisation der Kriegsschule wird bei uns im Style der preussischen Kriegsschule geplant und zwar, daß jeder Offizier die Kriegsschule besuchen dürfte. Die ältesten Oberleutenants werden in die Kriegsschule geschickt, ohne erst Aufnahmeprüfung abzulegen und haben diejenigen, welche die Studien mit Erfolg absolvirten, nach ihrem Austritte aus derselben, dem Generalstabe zugetheilt zu werden.
Einjährig-Freiwillige. Durch Mór Jokay wird der Zentralauschuß des Landesverbandes der Kolonialwaarenhändler, dem Abgeordnetenhaus ein Gesuch überreichen, in welchem verlangt wird: daß Handels- und Gewerbegehilfen, welche 3 Klassen einer Mittelschule mit Erfolg abgelegt haben, der Einjährig-Freiwilligen Begünstigung theilhaftig werden können, und als Einjährig-Freiwillige II. Classe

nach Ablegung der Unteroffiziersprüfung als Unteroffiziere in die Reserve eingereiht werden sollen.
Nihilisten. In Koston am Don wurden am Weihnachtsabend 18 Personen beim Bertheilen von aufrührerischen Proclamationen in flagranti ergriffen und am 15-ten wurden in Petersburg ebenfalls 15 Personen, worunter 3 Frauen verhaftet, die die Polizei schon seit April 1881 sucht.
Slavischer Agitator. Am 14. wurde der südslavische Agitator Pero Matanovics, der eine serbische Freiwilligen-Schaar für Krivoesia zu organisiren beabsichtigte in Triest verhaftet als er sich eben einschiffen wollte.

Wochenschau.

Zwischen Pest und Wien wird ein Doppelgeleise und 20 Sitzugs-Locomotive angefertigt. — Am 17-ten dieses entstand im Rajshauer Theater Feuerlärm, in der unterirdischen Heizung hatten sich Hobelspäne entzündet, wurden aber bald gelöscht. — Am 9-ten nächsten Monats findet die erste Verhandlung gegen einen Wucherer, auf Grund des neuen Wuchergesetzes statt. — In Salzburg brachen 3 Männer beim Schlittschuhlaufen ein und fanden den Tod in den Wellen. — Karl Kerthényi Schriftsteller und Petöfi Ueberseher liegt im Sterben. — Karl Eugen Ujfalvy de Mezökövös, Professor für orientalische Sprachen an der Universität zu Paris lehrt mit seiner Frau von seiner 4-ten großen Expedition in dem großen Himalaja zurück. — Sollte zur Bekräftigung des Aufstandes in der Herzegovina der aufgebote Truppenstand 35,000 Mann nicht genügen, so müßte zu einer theilweisen Einberufung der Reservisten geschritten werden, meint die Regierung. — Das Erforderniß, welches den Delegationen vorgelegt werden soll, wird 10 Millionen nicht überschreiten. — Am 14-ten dieses fing im Debrecziner Theater ein altes Seil, das einer Gasflamme zu nahe kam Feuer, und nur die Geistesgegenwart eines Orchester-Mitgliedes, welches schnell hinzuprang und es löschte, bewahrte die schon aufgeregte hinausdrängende Menge vor unvermeidlichem Unglück. — Am 17-ten v. J. wird eine ganze Sonnenfinsterniß auch bei uns zu sehen sein, die um 5 Uhr Morgens beginnt und um 8 Uhr den Höhepunkt erreicht hat. — Nach den Feiertagen begannen die Reichstags-Sitzungen am 11. dieses. In der ersten Sitzung unterbreitete der Justizminister Pauler ein Gesetzesvorschlag über den Wucher. In der 2-ten hob Högöds Sándor scharf die Einschränkung der Ausgaben hervor. Dann sprach der ausgezeichnete Redner und Parlaments-Veteran Somsich Pál gegen die Regierungs-Politik und bewies, daß seit dem Jahre 1875 die Ausgaben sich auf 87 Millionen gesteigert haben, und daß im Jahre 1880 das Deficit um 2 Millionen größer war als im Jahre 1875. — Einige böhmische Blätter, wie das Colliner drücken ihre Sympathien für die Krivoesier Aufständigen aus. — Pester israel. Mädchen bildeten einen Verein, welcher Sammlungen zum Standbilde des heil. Stephan veranstalten wird

Tagesneuigkeiten.

Erklärung. Mit Bezugnahme auf die im „Offenen Sprechsaal“ der vorigen Nummer enthaltene Erklärung des Herrn St. wird uns von Seite des Stadthauptmannamtes mitgetheilt, daß Frau K-s die ihr vom Herrn St. zurückgesendeten 1 fl. 50 kr. und von demselben hinzugefügten 1 fl., also im Ganzen die Summe von 2 fl. 50 kr. bei dem genannten Amte mit der Bitte deponirte, diese Summe für die städtischen Armen in die Stadtkassa abzuführen. Die Stadthauptmannschaft erstattete hievon dem Magistrat die Meldung und wurde der Bitte Genüge geleistet, wovon wir hiemit öffentlich Notiz nehmen.
Concert. Ueber das am 19-ten d. M. abgehaltene Hausconcert des Szech-ny-kör's können wir mit Befriedigung die erfreuliche Bemerkung bringen, daß sich die Zahl der Mitwirkenden bedeutend mehrt, und der Fortschritt in der Ausübung besserer Musik ein zunehmender ist.
Polizeiliches. Ist das nur Nachsicht zu nennen, daß unsere Polizei, diesen Schutterhausen seit vielen Tagen knapp am Trottoir in der Hauptgasse vis-à-vis der Dreifaltigkeit duldet?
Wiedergesundene Uhr. Die in unserem Blatte vor Wochen angezeigte verlorene Damenuhr mit Brillanten, Eigenthum der Gräfin E. wurde einem Manne der sie in einem hiesigen Goldarbeiterladen zum Verkaufe anbot, abgenommen, und der Stadthauptmannschaft übergeben. Nach gepflogener Untersuchung stellte es sich heraus, daß der Mann selbe nicht gefunden, und wurde er in Haft genommen.
Wieder das Eis um die Eiskernen. Ein Diensthote mit 2 gefüllten Wassereimern fiel unglücklichweise auf dem Glatteise einer der Eiskernen unserer Stadt, und verlegte sich derart den Kopf, daß sie gefährlich krank im Spital darniederliegt.
Hühns. Einem dortigen armen Tischler wurde seine kalbige Kuh gestohlen, der Verlust traf ihn so hart, daß er an einem Herzanschlage starb. Jäger fanden die Haut der Kuh sammt dem Kalbe im Walde vergraben.
Unglücksfall. Am 18. dieses ging von der Station Aboos ein Bediensteter ins Dorf und wählte

den kürzern Weg über die Hernád. Das Eis brach unter ihm ein, und er brach ein Bein, und verlor sich an Kopf und Gesicht.

Feuer. In der Nähe des grünen Baumes spielten Kinder in Abwesenheit der Eltern, und machten Feuerwerk aus verschiedenen Papierknäueln im Zimmer. Das Feuer ergriff ein Bett, welches lichterloh zu brennen anfang und nur ein vorübergehender Nachbar rettete das Haus vor größerem Feuer-schaden.

Concert. Mögen die unreifen Ansichten Unberufener auch dahinkommen, daß man über Concerte sich nicht eines Vängern aussprechen soll; so können und werden wir doch immer jede Kunst und wissenschaftliche Bethätigung einer genauern, breitem Besprechung auch in der Zukunft werth halten, weil wir es zu würdigen verstehen, welchen Einfluß Musik & B. auf die fortschrittliche Ausbildung der Jugend, auf das Seelenleben des Menschen ausübt, daß endlich, namentlich in unserer Stadt, sie den einzigen Mitt bildet, der das gesellschaftliche Leben der intelligenten Welt fördert. — Donnerstag fand im Szechenyikör das 19-te Hausconcert d. Jahres statt. Die Weberische Ouverture „Der Beherrscher der Geister“ von dem Geschwisterpaar Kovalichy vorgetragen, machte, wenn auch nicht den Eindruck der künstlerischen Auffassung, so doch jenen der Präcision in der Ausführung. „Mennett“ von Boccherini, Streichquintet. Eine Composition des vorigen Jahrhunderts, wurde mit einer gewissen Leichtigkeit und Partzeit vorgetragen, wozu natürlich die Sordine viel beitrug, daß sie sehr gefiel. Darauf sang der Manneschor 2 Kinder. Tact und Intonation waren richtig und die leitenden Stimmen klangen mit Kraft und Wohlklang hervor. Nun las Herr Professor Léway über unsere Volksdichter Csokonai Vitéz Mihály eine kurzgefaßte Biografie resp. Charakteristik seiner selbst und seiner Werke. Viele, ja gewiß Alle der Zuhörer konnten den Namen des Volksdichters, kannten auch seine Schriften, allein das klare Bild das uns Herr Léway von ihnen entwarf, die Parallele die er zwischen dem Dichterberleben im Anfange dieses Jahrhunderts und der Jetztzeit aufstellte, hat uns jedesfalls der Ruhe überhoben Selbststudien zu machen, und dennoch ein Stück Literatur kennen zu lernen. Hierauf spielte Fräulein Bayer Margit „Magyar ábránd népdalok felett“ von Abrányi Kornél. Wir erkannten im Spiele des Fräuleins das Schlagen des echt ungarischen Herzens, ob es dem Compositeur gelang dem Seinen echt ungarischen Ausdruck zu verleihen, wollten wir dahingestellt sein lassen. „Magyar népdalok“ vom Herrn Meezner Zoltán gesungen erfreuten sich eines lebhaften Applaus allerseits. Und mit Recht. Die Tenor Stimme des Herrn Meezner hat soviel Sinnnehmendes, daß die ohnedies süßen ungarischen Melodien durch sie bis ins Herz dringen. Metast, Weichheit bejagt sie und auch Kraft wird sie ent-

wickeln, wenn sie zur Ausbildung in die Hand eines Meisters gelangt. Dann Potpourri „Oroszlán ebredése“ von Herrn Hirschman R. folgte zum Schluß auf Verlangen, eine 2-te Pice.

Marktpreise.

vom 16 Jan.

nach Meterzentnern (métermázsánként).

	I.	II.	I.	II.
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Weizen	11	10 50	Erbsen	10 — 9 50
Halbfrucht	—	—	Speck	80 —
Roggen	7 50	7 —	Schweinefett	84 — 80 —
Gerste	6 50	6 —	Heu	2 60 2 —
Hafer	6 —	6 50	Stroh	1 —
Hirse	12 —	11 —	Rindfleisch pr. K.	48 — 44 —
Kukurutz	6 —	5 50	Spiritus pr. Liter	— 24 —
Erdäpfel	2 80	2 40	30grädiger	— 84 —
Linsen	10 —	9 50	Butter pr. Liter	— 5 — 4]
Fisolen	8 50	8 —	Eier pr. Paar	— 5 —

Eisenbahn-Fahrordnung

giltig vom 1-ten Jänner 1882 bis auf Weiteres.

Abreise von Eperies.

Nach Kaschau (Legénye-Mihály, S.-A.)	Ujhely Anschluss nur	12 Uhr	Mittags
Oderberg direct	5	34	Min. Nm.
Budapest gem. Zug	6	51	Früh
Personenzug	8	50	Abd.
Orló direct Anschluss	9	19	Früh
Héthárs mit Omnibus	4	23	Nm.

Ankunft nach Eperies.

Von Budapest, gem. Zug	Personenzug	7 Uhr 44 Min.	Abd.
Oderberg direct Anschluss mit gem. Zug	9	10	Früh
Orló	6	36	Früh
Kaschau, Omnibus	3	35	Nm.

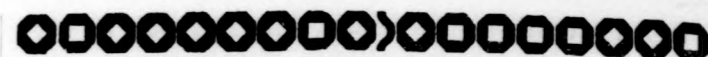
Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadótulajdonos: a tulajdonosok nevében: **Haitsch Lajos.**

Nyilt-tér.

Mindazoknak kik f. hó 17-én Istenben megboldogult kedves leányom, Lux Alice, temetésén megjelenésük által részvétet tanúsítottak irányomban, ezennel szíves köszönetet mondok.

Eperjesen, 1882. évi január hó 18-án.
Özv. **Lux Izabella.**

Hirdetés.

Sz. kir. Eperjes város közönsége egy, területén létező

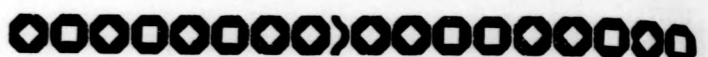
V i z e r ő t,

mely ezelőtt egy nyolcz járatra berendezett malmot hajtott, vállalkozóknak, kik azt valamely más iparezéla felhasználni akarnak, kiadni hajlandó. Vállalkozók kéretnek ebbeli szándékunknak a polgármesteri hivatalnál legkésőbb márczius 15-ig leendő bejelentésére.

Eperjes, 1882. január 18.

1—2

A városi tanács.

Az eperjesi népbank

ez évi

rendes közgyűlése

1882. évi február hó 15-én délutáni 3 órakor fog sz. kir. Eperjes városa tanácstermében megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek ezennel az alapszabályok értelmében tiszteletteljesen meghivatnak.

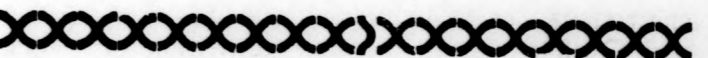
A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1881-ik év üzleti eredményéről.
2. A felügyelő-bizottságnak ugyanerre vonatkozó jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságnak választása.

Kelt Eperjesen 1882. évi január hó 19-én.

1—3

Az eperjesi népbank igazgatósága.

Adolf Janovitz

sucht noch einige Violinstunden zu besetzen.

1—3

Ferdinand Schustek,

Buchbinder, im Collegium zu Eperies

empfeilt einem p. t. Publicum sein wohl assortirtes *Papirlager, Gratulationskarten, Cotillon-Orden, Schreib- und Zeichen-Requisiten, Kalender*, zugleich übernimmt er auch alle *Glaserarbeiten*.

Ausserdem empfiehlt er sein grosses

Spiegel-Lager

wie

Waschgoldrahmen u. Oehldruckbilder

von 80kr. aufwärts. — Ferner werden alle ins *Buchbinderfach* schlagende Aufträge prompt und billig ausgeführt. — Alle Schulbücher sind stets am Lager und werden um staunend billigen Preis gebunden.

Das Weltpost-Versandt-Geschäft

von **A. B. ETTLINGER, Hamburg.**

empfeilt wie bekannt, in billigster

und reeller Waare portofrei, franco Emballage unter Nachnahme

Kaffee, per 10 Zoll Pfd.	fl. 6 W.	Matthias-Heringe,	fl. 6 W.
Santos, ausgiebig kräftig	3.60	extrafein, ea. 40 Stck. 2.—	
Cuba, fl. grün kräftig	4.10	Holi. Vollheringe,	25 „ 1.75
Domingo, heil. milde	4.50	1a. Fetheringe,	ea. 28 „ 1.75
Perl Mokka, brillant feurig	4.95	1a. Fetheringe,	„ 100 „ 1.50
Ceylon, kr. f. big blaugrün	5.—	Kronsardinen, in Pickles	fl. 1.75
Goldjava, fl. fein milde	5.20	Anchovis, echte Kr. ea. 400 St.	2.70
Portorico, delieat feinschm.	5.60	1a. chsheringe,	frisch geräuch.
Perl Kaffee, hochfein grün	5.95	ea. 30 Stück	2.15
Plantage Ceylon, arom.	6.20	Heringe in Senfsauce,	neu delieat.
Menado, superl. mild kräftig	6.80	10 Pfd. Fass, sehr pikant	3.50
Echt arab. Mokka, edel fg.	7.40	1a. Stockfische,	10 Pfd. Paq. 2.05
Stambul-Mischung, beliebt	4.95	Caviar 1a., milde ges. 2 Pf. Fass	2.25
Tafel-Reis, fein, pr. 10 Zoll Pfd. 1.40		5 Pfd. Fass fl. 4.50 10 Pf. Fass	8.50
„ „ extraf. „ 10 „ „ 2.—		Austern, frische, ea. 50 Stck.	3.—
Perl-Sago, fein, „ 10 „ „ 1.60		Citronen, pr. Korb „ 40 „	1.75
„ „ extraf. „ 10 „ „ 2.—		Apfelsinen, „ 30 „	1.90
Congo Thee, fein, pr. Zell Pfd. 1.15		Geräucherte Fische als Kieler	
Souhong Thee, extraf. „ „ 1.75		Sprossen etc. bil. gst.	
Tookay Thee, grün „ „ 1.75		Preisourante gratis und franco	

Alólirott bátorkodom a helybeli és vidéki t. közönségnek tudtára adni, miszerint

kocsigyártó műhelyemet

a mai igényeknek megfelelőleg berendeztem és elfogadok mindenféle javításokat nemkülönbön szakmamba vágó mindenféle új munkákat is.

Halkovits Károly,

kocsigyártó,

Eperjes, főuteza Kubinyi Albert-féle házban, a kollegiummal szemben.

1—3

Ein Lehrling

wird aufgenommen, mit oder ohne Kost, von besserem Hause, im Alter von circa 15 Jahren in der **Lederwaaren-Handlung** des Herrn

Moritz Groszmann,

vis-à-vis dem Collegium

in **Eperies.**